

Årsmelding
SJØMANNSKIRKEN
2 0 2 0

INNLEDNING

På grunn av pandemien måtte sjømannskirkene tenke nytt å gjøre om arrangementer til digitale sammenkomster. Her holder Erik og Ellen Faye Lindvig i Sjømannskirken i Ablir "superonsdag" i en live-sending på Facebook.

Som for resten av verden ble 2020 et år utenom det vanlige, preget av nye arbeidsformer, ustabilitet og usikkerhet. Samme dag som den norske regjeringen stengte ned Norge, ga Sjømannskirkens ledelse beskjed til ansatte over hele verden om å lukke kirkelokalene. Jobbreiser ble kansellert og ambulerende sjømannsprester ble kalt hjem.

Vanligvis åpner sjømannskirkene dørene når katastrofer, ulykker og kriser rammer nordmenn langt hjemmefra. Det kunne vi ikke nå.

- Da kirken stengte dørene måtte arbeidsformen endre seg, sa daglig leder Maren Hegland Ingvaldsen i Paris til Sjømannskirkens magasin HJEM i mai 2020.

Ved alle sjømannskirkene ble det jobbet på spreng med å gi råd og støtte til nordmenn som plutselig befant seg i en uvirkelig, fremmed og skremmende situasjon langt hjemmefra. Kirkene påtok seg nye oppdrag, og bisto med alt fra å bestille og ombooke billetter til de som ville reise hjem, til utkjøring av mat og medisiner til nordmenn som satt i karantene eller isolasjon.

Det oppsøkende og diakonale arbeidet har tatt ny form. Systematisk kontakt med nordmenn i området over telefon og e-post, økt tilgjengelighet i sosiale medier og tilbud om fellesskap digitalt eller utendørs er noen av de alternative arbeidsformene som har preget året.

Organisasjonen har tatt store steg i utviklingen av digitale tjenester, medarbeiderne har omstilt seg både med tanke på arbeidsinnhold og arbeidsformer. Flere medarbeidere har også gjennom året byttet arbeidssted midlertidig for å avhjelpe der det har oppstått vakanser.

Til tross for lukkede sjømannskirkebygg og færre nordmenn ute, møtte Sjømannskirken 190 000* i året som ligger bak.

* Tallet er usikkert, da statistikkssystemet lenge ikke var lagt opp til registrering av møtte digitalt.

Årsmeldingen har hentet innhold og sitater i Sjømannskirkens magasin HJEM. Et av målene for magasinet er å dokumentere historien mens den skjer. HJEM trykkes i et opplag på 32 000 og distribueres til sjømannskirkene, givere, abonnenter, norske menigheter, virksomheter og medlemmer.

DUGNAD

Dugnad er noe helt unikt norsk, som det ikke en gang finnes et godt ord for på dansk. Da koronakrisen inntraff, og det danske samfunnet og Sjømannskirken i København lukket ned den 11. mars, ante vi ikke hva som ventet oss. Vi måtte tenke nytt og finne andre måter å være diakonal kirke og vise omsorg for mennesker – på avstand. Allerede de første par dagene fikk vi 30 nye frivillige, studenter og andre nordmenn i byen, som ønsket å være beredt ved behov for å yte praktisk bistand som å handle mat og medisiner til dem som var syke, i karantene eller i risikogruppen.

I en veldig usikker situasjon og fremtid, varmet det veldig og var en stor trygghet å vite at vi nordmenn kan dugnad. Vi stiller opp for hverandre, selv når vi faktisk risikerer egen helse for å gi hjelp! Sjømannskirken er helt avhengig av frivillighet og dugnad også i krisetid, for å kunne klare å gi enda bedre omsorg til fellesskapet. Takk for den norske dugnadsånden.

JOFRID LANDA – diakon ved Sjømannskirken i København

Innhold hentet fra magasinet HJEM 4/20

VERDENSPENNENDE DUGNAD

Sjømannskirken har deltatt i den norske dugnaden for å begrense spredningen av koronaviruset. De 28 sjømannskirkene har alle vært lukket i perioder. Det har vært viktig at våre kirker ikke ble arnested for spredning av viruset. Samtidig har vi hatt et ønske om å legge til rette for fellesskap, også fysisk, når de lokale smittesituasjonene har tillatt det. Medarbeiderne ved sjømannskirkene har utvist stor fleksibilitet og har åpnet og lukket kirkene, og planlagt og avlyst arrangement på kort varsel gjennom året.

FRIVILLIGHET HJEMMEFRA

Hvert år legger frivillige ned mange timers dugnadsarbeid i Sjømannskirken både ute i verden og i Norge.

Julebasarene er årets store dugnad som engasjerer mange frivillige rundt om i verden. Inntektene går til å drifte sjømannskirkene resten av året. Basarene er også en veletablert juletradisjon for mange nordmenn i utlandet. I tillegg har julebasarene en viktig fellesskaps- og miljøbyggende funksjon, både på selve basardagene og for alle dem som er involvert i planlegging, gjennomføring og produksjon av juleartikler året gjennom. Etter at det høsten 20 ble klart at pandemien ble langvarig, har mange av de frivillige gjenoptatt sitt arbeid hjemmefra. Premier til lotterier og produkter til julemarkeder er produsert og loddet ut eller solgt digitalt.

Til tross for pandemien ble det registrert over 30 000 timer frivillig arbeid på sjømannskirkene i 2020. I tillegg kommer arbeidet som er gjort hjemmefra.

I en felles dugnad med Kirkerådet ble Sjømannskirkens digitale undervisningsopplegg nettkonfirmant.no tilbudt til rabattert pris til menigheter i Den norske kirke. Dette medførte at hele 2850 konfirmanter brukte denne tjenesten i 2020. Konseptet, som har eksistert siden 1994, ble opprinnelig utviklet for norske ungdommer i utlandet, som ikke har mulighet for undervisning med fysisk oppmøte.

FLEKSIBLE MEDARBEIDERE

Det ble ikke sendt ut sommervikarer sommeren 2020, og heller ikke vinterprester og vinterassistenter på høsten. Arbeidsoppgavene og beredskapen er ivaretatt av tilsatte medarbeidere og frivillige i fellesskap. Selv om noen arbeidsoppgaver falt bort på grunn av pandemien medførte dette et behov for å styrke enkelte staber midlertidig. Midlertidig omplassering av ambulerende sjømannsprester og studentprester, samt flere lokalt tilsatte har bidratt til å dekke dette behovet.

Den usikre situasjonen medførte at det ikke ble rekruttert nye medarbeidere til utsendte stillinger etter at pandemien brøt ut. Etter hvert som medarbeidere avsluttet sin tjeneste eller ble forhindret fra å komme tilbake etter opphold i Norge, er det flere steder lokalt ansatte som har sørget for at tjenestene og tilgjengeligheten er opprettholdt.

KREVENDE TIDER

Smittevernsrestriksjonene har vært langt strengere i landene Sjømannskirken har virksomhet i, enn i Norge. Dette har gjort tilværelsen tøffere for de nordmenn som oppholder seg i utlandet, også Sjømannskirkens ansatte. Sommeren 2020 ble det gjennomført en medarbeiderundersøkelse for å kartlegge hvordan medarbeiderne opplevde situasjonen. Undersøkelsen viste at de fleste da var ved godt mot, men det kom inn gode innspill til tiltak for å gjøre situasjonen noe bedre. Dette er fulgt opp gjennom høsten med tettere intern informasjon generelt og direkte oppfølging av den enkelte stab eller medarbeider. Undersøkelsen blir fulgt opp med en ny undersøkelse i 2021.

Ved Sjømannskirken i London og ved gjestehuset El Campanario på Costa del Sol måtte vi, på grunn av bortfall av aktivitet og inntekt, dessverre si opp til sammen elleve lokalt tilsatte medarbeidere. Dette har vært en krevende prosess, ikke minst for dem som mistet arbeidet sitt. Sjømannskirken er svært lei for de konsekvensene pandemien har hatt for disse medarbeiderne.

FORDELING AV MEDARBEIDERE

Ved utgangen av 2020 var det ansatt 86 kvinner og 67 menn i Sjømannskirken. 46 ansatte står i prestestillinger, 17 av dem kvinner. Ved utgangen av året var 40 ansatte i lederstillinger i organisasjonen, 18 av dem var kvinner. Disse tallene inkluderer ikke lokalt tilsatte eller vinterprester/assistenter.

AVDELING	2018		2019		2020	
	Årsverk	Ansatte	Årsverk	Ansatte	Årsverk	Ansatte
Administrasjonen*	38	39	38	39	37	38
Ansatte i utarbeidet**	125	140	125	136	102	115
Vinterprester og vinterassistenter	19	102	20	100	7	51
Lokalt ansatte	38	63	39	62	32	51
TOTALT	220	344	222	337	178	255

*Inkludert Norgesarbeidet og Beredskap Næringsliv

**Inkludert ambulerende prester og offshoreprester

EKSTRA STØTTE FRA STORTINGET

Da sjømannskirkene måtte stenge falt store deler av de lokale inntektene fra arrangement og kafédrift bort. Samtidig falt organisasjonen utenfor de offentlige støtteordningene, siden aktiviteten i hovedsak foregår i utlandet. I denne situasjonen har både private givere og Stortinget stilt opp.

– Sjømannskirken er til stede blant nordmenn som kanskje tilhører risikogrupper og er blant de mest sårbare i en helt spesiell periode, med koronapandemien. I en slik ekstraordinær situasjon kan Sjømannskirken utgjøre en avgjørende, ekstra trygghet for mange som er spesielt rammet akkurat nå, sa barne- og familieminister Kjell Ingolf Ropstad til Vårt Land i forbindelse med at regjeringen foreslo en ekstraordinær støtte til Sjømannskirken på 16 millioner kroner.

DIGITALE JULEMARKED

De private givene har opprettholdt sitt engasjement gjennom året, og gav over 26 millioner kroner gjennom fast givertjeneste og enkeltgaver. Selv om dette var en liten økning i forhold til 2019, har det ikke oppveid for den store nedgangen i kirkekollekt og foreningsgaver, og samlede gaveinntekter har derfor gått noe ned. Mange har vist sitt engasjement for Sjømannskirken ved å kjøpe det nye gaveproduktet digital vaffel, enten fra sin lokale sjømannskirke eller fra Sjømannskirken sentralt.

Basarer, julemarkeder og sjømannskirkenes butikker med norske matvarer ble med stor suksess flyttet over på nett, noe som reduserte det økonomiske tapet bortfallet av dette arbeidet medførte. I tillegg bidro digitaliseringen av basarene til at vi kom i kontakt med flere nordmenn vi tidligere ikke har møtt på sjømannskirkene.

HELDIGITALE VALG

2842 personer er medlem i Sjømannskirken. Siden 2013 har Sjømannskirken hatt mulighet for å avgi stemme digitalt i valget av regionstyrer og delegater til generalforsamlingen fra regionene i Norge. I 2020 ble disse valgene heldigitale, siden de fysiske årsmøtene ble avlyst.

I 2020 ble det mulig å velge digital tilknytning for medlemskapet i Sjømannskirken. Dette gir kostnadseffektiv medlemskommunikasjon via e-post og sms. Det er fortsatt mulig å velge å motta medlemsinformasjonen per post.

ÅRSREGNSKAPET KORT FORTALT

Det ble i 2020 store avvik i forhold til budsjett både på inntekts- og kostnadssiden. Selv om inntektene på mange områder har sviktet, har vi hatt store besparelser på ordinær drift som følge av redusert aktivitetsnivå. Generalforsamling, medarbeidersamlinger og reiser er blitt avlyst. Dette er uheldig, men har gitt besparelser som har hatt betydning for resultatet. Samlet sett har stor innsats for å redusere løpende kostnader i takt med lavere aktivitet ført til besparelser for morselskapet på rundt 19 millioner kroner mot budsjett.

De 16 millionene i tilleggstiladeling fra staten demmet opp for sjømannskirkenes dramatiske inntektsfall på 28 millioner kroner. Den ekstra statsstøtten ble supplert med støtte fra hovedkassen og det er betalt ut 22,4 millioner kroner i ekstraordinære tilskudd til kirkene

Sjømannskirken mottok 2,5 millioner kroner i testamentariske gaver i 2020. Våre fondsplasseringer hadde ved årsskiftet en urealisert avkastning på 2,2 millioner kroner. Dette er bokført og bidrar til at årsregnskapet viser et overskudd på 9,1 millioner av en omsetning på 181 millioner. Vi forventet et overskudd på 1,1 millioner kroner.

Vi fikk også i 2020 avslag på søknad om momskompensasjon. Saken som ble klaget inn for 2019 ble endelig avgjort i klagenemnda uten at Sjømannskirken fikk medhold. Etter at det ble gjort endringer i forskriften om momskompensasjon antar vi at vi igjen vil få mulighet til å søke i 2021. Dette vil bety mye for Sjømannskirken.

FELLESSKAP

I april holdt Dronning Elizabeth en tale til folket hvor hun sa at det er vanskelig å skulle isolere seg fra mennesker en er glad i, men selv om det er vanskelig, så er det riktig nå. Månedene i *lockdown* har lært meg at tilhørighet til et fellesskap er viktig. Det finnes måter å opprettholde det på, selv om vi ikke kan møtes. Sjømannskirken i London har blant annet vært på tråden med mange nordmenn – vi har delt historier og erfaringer, og slik koblet oss på hverandre igjen.

En ettermiddag jeg gikk tur i nabolaget mitt ved Tower Bridge, la jeg merke til store plakater med ordene: «Community is kindness. Be kind. Let's look out for one another». Jeg håper plakaten blir hengende. Fellesskap er omsorg, og ordene synes jeg beskriver godt Sjømannskirken som fellesskap – et fellesskap det kan være godt å kjenne tilhørighet til.

ELLEN MARIE SKILLINGSTAD – sjømannsprest i London

Innhold hentet fra magasinet HJEM 4/20

FLYTTET AKTIVITETEN UT PÅ NETT

Med nedstengte kirker over hele verden utvidet Nettkirken sine åpningstider da pandemien brøt ut. Antall henvendelser ble mangedoblet. Samtidig startet kirkene i utlandet en digital offensiv.

Ukentlig ble det holdt alt fra gudstjenester og babysang, til skravletreff og strikkeklubb på nett. Påskehøytiden, 17.mai og jul ble de fleste steder feiret med sendinger på digitale plattformer. Etter hvert ble sendingene mer og mer avanserte. Den digitale kompetansen har økt betydelig, både blant medarbeiderne og brukerne av Sjømannskirken. For flere sjømannskirker har den digitale satsningen vært et lyspunkt i en ellers krevende tid. Mange har fått tilbakemelding på at kirkene har vært et samlingssted på nett under krisen.

- Da alle møtepunktene ble digitale, opplevde vi at vi nådde ut til flere nordmenn over hele Frankrike. Ikke bare de som bor i området rundt Paris, sier daglig leder Maren Hegland Ingvaldsen til HJEM.

Totalt ble det holdt 720 gudstjenester i sjømannskirkene i 2020. 444 med nattverd. 248 av gudstjenestene ble formidlet digitalt.

DRIVE-IN-GUDSTJENESTER

Smittevernsreglene har variert fra sted til sted og over tid. I perioder har det vært lov å opprettholde aktivitet ved kirkene, og enkelte steder har det vært mulig å flytte aktiviteten utendørs. Både i Los Angeles og Houston ble det invitert til drive-in-gudstjenester, mens vi over hele verden flyttet aktivitetene ut i hager og bakgårder så lenge været tillot det.

Gåtur med sjømannspresten, et møte på trappa ved overlevering av matvarer, studenttreff i parken er andre eksempler på nye aktiviteter, tilpasset de ulike restriksjonene.

Eva H. Takvam i Sjømannskirken i Alanya leverer påskepakker på døren til nordmenn.

FELLESSKAP I NORGE

Ved hjelp av digitale samlinger har våre frivillige kunnet opprettholde sitt engasjement og vi har fått mulighet for nye fellesskap på tvers av landegrenser og reiseavstander i Norge. Vinterassistenter/vinterprester, som vanligvis jobber som frivillige i utlandet, har vært invitert på egne samlinger, mens regionstyrene generalforsamlingsdelegatene har hatt digital inspirasjonssamling.

POP-UP-KIRKE

For første gang var Sjømannskirken på plass under den årlige skiskytterfestivalen i Ruhpolding i januar. Selv om pop-up-kirken hadde sentral beliggenhet ble besøkstallene lavere enn forventet.

- Vi fikk en bekreftelse på at det ved slike arrangementer er viktig å være både inviterende og oppsøkende. Derfor var vi til stede på skiarenaen hver dag og fikk mange gode samtaler der, forteller prosjektleder Martin Alvsvåg til HJEM 1/20.

63

ungdommer ble konfirmert i sjømannskirkene i 2020. I september ble Jonathan, Athina, Sigurd og Jakob konfirmert i Sjømannskirken i Brussel. Det ble en rørende konfirmasjonsgudstjeneste under et strengt smittevernregime. Selv om de hadde mulighet til å utsette konfirmasjonen til neste år, valgte de å gjennomføre den store dagen med bare den nærmeste familien til stede.

OMSORG

Etter 12. mars satte de fleste nordmenn i Spania seg på første fly hjem. Kollegaene våre ble innelåst i egne leiligheter. I Sjømannskirken på Costa del Sol satt mannen min og jeg alene og lettere forstumlet: Hva skjer nå? Vinterassistentene ble sendt hjem. Det ble tommere og tommere rundt oss, og det vanlige arbeidet ble midlertidig avviklet. Det tøffeste var å ikke vite når jeg kunne se barna mine igjen.

Vi omdefinerte det daglige arbeidet, og ringte rundt til nordmenn vi kjente til i området. Det som slo meg mest i disse samtalene, var den omsorgen de vi ringte til viste oss ansatte i Sjømannskirken. Det var rørende og det varmet.

Den andre omsorgen jeg vil nevne, var telefonene fra venner, bekjente og familie i Norge: Hvordan står det til med dere? Vi tenker masse på dere!

Personlig hadde vi to godt voksne menneskene det ganske så fint i Spania i denne perioden. Men omsorgen som ble vist oss – hjelperne – tar jeg med meg som noe av det fineste fra *lockdown*-tiden.

TORBJØRG AALBORG

– gjestehusleder ved Sjømannskirken på Costa del Sol

Innhold hentet fra magasinet HJEM 4/20

PRAKTISK OMSORG

De fleste greier seg godt, også i krisetider. Men selv den som skal gi omsorg, kan trenge omsorg, slik Aalborg beskriver i innlegget i HJEM. For Sjømannskirken har det vært viktig å aktivt ta kontakt, vise omsorg og tilby hjelp og fellesskap.

- I Belgia har vi flere eldre nordmenn som bor alene, og har trengt hjelp til innkjøp av mat og medisiner. Vi har også levert ferdiglaget middag på dørene til flere av dem og brukt mye tid på å ringe rundt for å høre hvordan det går og om det er noe vi kan gjøre for dem, sier daglig leder ved sjømannskirkene i Brussel og Antwerpen, Lena Nielsen Geving til HJEM.

Situasjonen er beskrivende for hele organisasjonen. Praktisk hjelp, tilgjengelighet og aktiv kontakt med nordmenn i området har vært sentralt for arbeidet ved sjømannskirkene. Salg av brød, boller og norske matvarer har vært et nytt og naturlig møtepunkt mellom Sjømannskirken og nordmenn ute.

- Det har vært en positiv opplevelse å kjøre rundt til nordmenn i byen med norske matvarer. Det har blitt mange gode møter med småprat og smil på fortauskanter og over hagegjerder, sier sjømannsprest i Hamburg, Dag Eidhamar.

SKIPSBESØK PÅ NYE MÅTER

Havnekaptein Susanne Thilqvist viser sjømannsprest Hanne Marie Laursulæiel Pedersen-Eriksen rundt i ferge- og industrihavnen Køge, like utenfor København. Båtbesøk er stort sett gjort på kaien eller via telefon i 2020. Vi har registrert 415 skipsbesøk hvor vi til sammen møtte rundt 2300 sjøfolk. I tillegg er det registrert 960 såkalte skipsbetjener, det vil si kontakt med båten i en eller annen form, f.eks gjennom telefon, epost eller at vi har gjort dem en tjeneste.

ØKT PÅGANG PÅ NETTKIRKEN

Nettkirken mottok 2648 chathenvendelser i 2020. Den første perioden etter koronautbruddet var over 80 prosent av henvendelsene koronarelatert. Ensomhet, uro og bekymring, både for seg selv og andre var tema for samtalen. – For mange fortsetter det som var vanskelig før også å være vanskelig under pandemien. Mange av samtalen har gjort dypt inntrykk, sier daglig leder i Nettkirken, Kjersti Østland Midtun til HJEM 3/20.

Nettkirken har i flere år vært et samarbeid med Den norske kirke (Dnk). Ved overgangen mellom 2020 og 2021 overtok Dnk driftsansvaret for Nettkirken, men samarbeidet fortsetter og Nettkirken er fortsatt en del av Sjømannskirkens tilbud til mennesker som ikke kan eller vil møte våre medarbeidere personlig.

STERKE INNTRYKK

De strenge reiserestriksjonene har medført at nordmenn i utlandet ikke har fått møtt familie og venner hjemme, selv ikke ved de viktigste hendelsene i livet. Dåp, konfirmasjoner, bryllup og begravelser er holdt med få, eller ingen andre enn sjømannskirkens medarbeidere til stede. Ved flere anledninger har begravelser blitt streamet, enten fra Norge til en sjømannskirke hvor familien var samlet, eller fra seremonien i Sjømannskirken til familien i Norge.

	2018	2019	2020
Antall begravelser/gravferdhandlinger	88	63	65
Antall konfirmanter	146	140	63
Antall vielser/velsignelser	616	586	95

TRYGGHET

Trygghet skapes når mennesker møtes. Derfor opplevde jeg at trygghet først og fremst var noe som manglet da koronaviruset snudde opp ned på hverdagen i midten av mars. I dagene og ukene som fulgte ringte telefonen med sjeldent høy frekvens. De fleste henvendelsene kom fra studenter som stod overfor samme dilemma: Bli værende i USA og Canada, eller reise til Norge?

Entydige råd var vanskelige å gi og kanskje heller ikke det som trengtes. Studenter, ANSA-ledere, representanter fra UD og sjømannskirkekolleger ble med og bidro til å skape nye former for fellesskap. Praten over et kafébord, eller på en universitetscampus, ble byttet ut med telefonsamtaler, morgenkaffe via Skype, eller videomøter på Zoom. Det ble ikke helt som før. Men selv om møtene som oppstod var annerledes, kjentes det godt å komme sammen. Det ble også en god påminnelse om at heller ikke en pandemi klarer å hindre at vi mennesker finner sammen når vi trenger hverandre mest.

ODD INGE TANGEN – sjømannsprest for studenter i Nord-Amerika

Innhold hentet fra magasinet HJEM 4/20

BEREDSKAPEN OPPRETTET

Beredskapen er blitt prioritert gjennom hele året. Alle sjømannskirkene har vært bemannet og kunnet bistå i sitt område. Sjømannskirken har forholdt seg til UD's reiseråd, og har kun gjennomført reiser vi anser som strengt nødvendig, f.eks knyttet til dødsfall, sosialsaker og andre tyngre beredskapssituasjoner.

DØGNÅPEN BEREDSKAPSTELEFON

Det kom inn ca 190 henvendelser til den døgnåpne beredskapstelefonen. 76 av disse er definert som beredskapshendelser, mot 91 i 2019. Av de 76 kom 35 fra privatpersoner, 15 fra studenter, 20 fra næringslivet og seks fra undervisningsinstitusjonene.

I mars, da Norge stengte ned, var mange av henvendelsene koronarelaterte, særlig studenter tok kontakt i denne tiden. Henvendelsene etter mars måned har i hovedsak ikke vært koronarelaterte. Gjentakende beredskapssaker er som vanlig: brå død, alvorlig sykdom, ulykker, hendelser på båt, savnet, selvmord/forsøk, vold/trusler, rus og alvorlig psykiatri. De fleste beredskapsrelaterte henvendelser Sjømannskirken mottar går direkte til enhetene lokalt. På grunn av den svært avvikende situasjonen har vi ikke statistikk for disse henvendelsene i 2020.

I løpet av året var det åtte bedrifter med beredskapsavtale som kontaktet vakten som en del av sin interne beredskapsøvelse.

ÅPNE WEBINARER

Våren 2020 delte Sjømannskirken av sin kompetanse på kriser, konflikt, samtale og livet i utlandet, gjennom en serie webinarer. Disse er fortsatt tilgjengelig på nettsidene.

Hilde Sirmes møter norske studenter i utlandet digitalt.

TETT KONTAKT PÅ NETT

Studentprestene og de ambulerende sjømannsprestene har holdt tett kontakt med via sosiale medier, chat, digitale møter og telefonsamtaler. Den ambulerende tjenesten medfører mange grensepasseringer, og de vil derfor ikke kunne reise ut i tjeneste igjen før landene har nådd høyt nok vaksinasjonsnivå.

FAMILIEVEISEREN

Familieveiseren er et tilbud til barn og deres familier i Spania, særlig på Costa Blanca, Costa del Sol og Gran Canaria. Barna har ikke selv valgt å flytte til Spania og mange opplever dette krevende. Savn av familie og venner er vanskelig, og man føler seg ikke hjemme noen steder. Har man utfordringer i Norge kan disse bli med på flyttelasset til Spania. Familieveiseren er et sted man kan komme og sortere tanker, følelser og finne måter å mestre hverdagen. Vi har dyktige fagpersoner som gjør en forskjell for familier når hverdagen blir for krevende.

Til tross for koronasituasjonen ble det gjennomført 524 individuelle samtaler i 2020, en liten økning fra 2019. Familieveiseren hadde en nedgang i saker totalt, men et høyt antall alvorlige saker. Av totalt 60 sosialsaker, var 44 av forebyggende karakter, mens 16 var av alvorlig karakter. Koronasituasjonen har begrenset det oppsøkende arbeidet på skoler, deltakelse på barne- og ungdomsaktiviteter i sjømannskirkene og hjemmebesøk.

HÅP

Vera Lynn døde i juni i år, 103 år gammel. Ho var ein populær britisk sanger allereide før 2. verdenskrigen. Då England erklærte krig mot Tyskland 3. september 1939 trudde ho sangkarrieren var over. Berre tre veker seinare spelte ho inn den legendariske songen «We'll meet again». Sangen blei eit viktig innslag av optimisme i mørke tider blant kjempande britiske soldatar.

12. mars 2020 stengte Norge ned. Koronapandemien hadde ramma både heime og ute. For dei av oss som til dagleg har arbeid utanfor landets grenser, blei reising og besøk umulig. Kontakter og relasjonar blei vanskeleg å pleie. Omsorg i ulike krisesituasjonar har blitt forsøkt gitt via e-post og telefon. Men det blir liksom ikkje heilt det same. Difor håper vi at unntakstilstanden snart tar slutt.

Og det er håp i hangande snøre, blir det sagt. Difor har også Vera Lynn sin gamle klassikar fått ny betydning for oss koronafaste: «We'll meet again, don't know where, don't know when, but I know we'll meet again some sunny day!»

STEINAR RISHAUG – ambulerende sjømannsprest i Asia

Innhold hentet fra magasinet HJEM 4/20

OMSORG OG FELLSSKAP GIR HÅP

Pandemien har rammet ulikt i verden. Da Thailand stengte grensene, hotellene og restaurantene ble mange thaier arbeidsledig. Mange nordmenn reiste hjem, men mange valgte også å bli. – Vi så den økende nøden i nabolaget og bestemte oss for å dele ut gratis mat en dag i uka, forteller sjømannsprest Annstein Lothe. Responsen ble enorm, både fra thaier som trengte mat, men også fra nordmenn som ville støtte matutdelingen. Matutdelingen ble finansiert av en egen innsamlingsaksjon. I løpet av to måneder ble det samlet inn over 1,1 millioner kroner og delt ut 180 000 måltider. Kirkens frivillige, norske bar- og restauranteiere, norske bedrifter som Aibel og Equinor stilte opp for å hjelpe til både praktisk og økonomisk. Også den norske ambassaden i Bangkok bidro, og ambassadøren var selv med og delte ut mat. Til sammen bidro 700 frivillige i aksjonen.

- Vi tror at hvert eneste menneske i verden er skapt av den samme Gud. Derfor hører vi til hverandre. Vi er familie. Det startet som en handling som sprang ut av medfølelse; fra våre hjerter til deres hjerter!, sa sjømannsprest og prosjektleder Annstein Lothe til de frivillige før en av matutdelingene startet.

EN ANNERLEDES JUL

Ved utgangen av 2020 var håpet knyttet til vaksiner som er på vei. Samtidig var det svært strenge restriksjoner i de fleste landene Sjømannskirken har virksomhet og bare ti sjømannskirker hadde anledning til fysiske samlinger med begrenset antall besøkende. De som er alene, alene med barn og eldre som ikke hadde noen å feire jul sammen med ble prioritert.

Nytt av året var imidlertid fellesskap via digitale sendinger med hilsener fra nordmenn i nærrområde, fra ambassadører og sang fra norske skolebarn.

DRIFTSENDINGER

Allerede før pandemien var det påbegynt prosesser for driftsendring ved flere enheter. Sjømannskirken i Rio betjenes med lokalt tilsatt og ambulerende sjømannsprest. Med stengte grenser ble denne kirken kun betjent av lokalt tilsatt, norsk medarbeider i store deler av 2020.

Sjømannskirkene i Belgia og Nederland er i en større omstillingsprosess. I juni 2020 vedtok hovedstyre en midlertidig sammenslåing av de to virksomheter til en felles virksomhet i Belgia, Nederland, og Luxemburg. (BeNeLux). Saken legges frem for generalforsamlingen 2021 for et eventuelt endelig vedtak. Stengte grenser bremset prosessen med å finne formen på den fysiske tilstedeværelsen, men samarbeidet har fortsatt digitalt.

SJØMANNSKIRKEN SER FRAMOVER

Det kommer en tid etter pandemien, og Sjømannskirken begynte i 2020 arbeidet med å utvikle en ny strategi for de nærmeste årene. For første gang ble det gjennomført en markedsundersøkelse blant nordmenn i utlandet.

Undersøkelsen viste at Sjømannskirken fortsatt har et godt omdømme og en sterk posisjon, men at det er behov for økt synlighet til hva organisasjonen kan tilby nordmenn i utlandet. Undersøkelsen og en intern høring, hvor både ansatte og tillitsvalgte frivillige fikk gi sine innspill til visjon, verdier og mål, danner grunnlag for Sjømannskirkens strategi for årene etter pandemien.

Hovedstyret. Fra øverst til venstre: Helge Aarseth, Jens-Petter Johnsen, Linn Grøtberg (styrets nestleder), Rad 2: Margareth Glad (ansattes representant), Jørn Henning Theis (styrets leder), Elisabeth Yrwing Guthus, Rad 3: Martin Alvsvåg (ansattes representant), Thorbjørn Laundal og Ellen Sæle Hansen (1.vara) Karl Johnny Hervik var ikke til stede.

ET ANNERLEDES ÅR – OGSÅ FOR HOVEDSTYRET

Hovedstyret har et travelt og annerledes år bak seg. I løpet av hele ni møter – hvorav de fleste digitale – behandlet hovedstyret 110 saker mot 73 i 2019. Organisasjonen fikk ny generalsekretær samtidig med at pandemien brøt ut. I løpet at året innkalte hovedstyret generalforsamlingens delegater til behandling av tre ekstraordinære saker per epost slik grunnreglene åpner for i enkeltsaker.

I mars fremmet hovedstyret forslag for generalforsamlingens delegater om å utsette generalforsamlingen 2020 til sommeren 2021, samt å forlenge virketiden for hovedstyret med et år. I mai fremmet hovedstyret forslag om valg av ny revisor og i desember fremmet hovedstyret forslag om en grunnregelendring som åpner for digital gjennomføring av en fullverdig generalforsamling. Alle sakene ble vedtatt i samsvar med hovedstyrets forslag til vedtak.

Håndteringen av koronapandemien og følgene denne har for Sjømannskirken, har vært en gjenganger på møtene i hovedstyret i 2020. I tillegg til dette har hovedstyret i samarbeid med ny generalsekretær begynt en prosess med å gjennomgå styreinstruks, fullmaktsmatrise og stillingsinstruks for generalsekretær.

NY STRATEGI

Den desidert viktigste saken, utover å håndtere koronasituasjonen, var likevel arbeidet med ny strategiplan. Hovedstyret gjennomførte sammen med ledergruppen et strategiverksted høsten 2020. Dette resulterte i en strategihøring i hele organisasjonen. I tillegg vedtok hovedstyret å gjennomføre en brukerundersøkelse blant nordmenn i utlandet. Planen er å legge frem et utkast til en ny strategi for 2021-2023 på generalforsamlingen sommeren 2021.

OMSORG FOR MEDARBEIDERNE

Hovedstyret har ønsket å få innføring i de ulike arbeidsområdene i Sjømannskirken og fikk i 2020 møte medarbeidere fra sjømannskirkene i Alanya, Pattaya og BeNeLux, Beredskap Næringsliv og Norgesarbeidet. Situasjonen for de ansatte har opptatt hovedstyret, spesielt med fokus på hva koronapandemien har hatt å si for arbeidsmiljøet.

ØKONOMISK SITUASJON

Den økonomiske situasjonen har blitt fulgt nøye og hovedstyret var svært fornøyd da Sjømannskirken ble tilgodesett med en ekstra bevilgning i revidert nasjonalbudsjett. Hovedstyret gleder seg over at bevilgningen over statsbudsjettet står støtt, samtidig som man ser med uro dersom pandemien og kirkenes aktivitetsnivå blir liggende lavt i lang tid fremover.

MOT EN LYSERE FREMTID

Årsmeldingen i fjor sluttet med et avsnitt med tittelen «Veien videre». Lite visste vi da om at 2020 og 2021 skulle bli mer annerledes enn det noen kunne forutse. Ingen ønsket korona, men pandemien har likevel lært oss mye som vi kan ta med i det videre arbeidet

Lærdommene vi har fått er flere. Det handler om at digitale hjelpemidler fungerer til mye og kan brukes mer slik at vi setter et mindre klimaavtrykk enn vi ellers ville ha gjort. Mange av sjømannskirkene har lært at julebasarer og julemesser kan erstattes av netthandel med julevarer og julemat. Vi har erfart å møte norske utenlandsborgere vi ellers ikke hadde møtt. Vi har også erfart hvor meningsfullt det er å bevege oss utenfor kirkeveggene og vår egen komfortsone for å møte mennesker på deres egen banehalvdel.

Det blir spennende å se hvordan alt blir når koronapandemien kommer under kontroll. Akkurat hvordan og når det blir, er ikke godt å si. Men vi tror fortsatt at landegrenser kommer til å krysses enten man er turist, student, ansatt i en virksomhet, ansatt på skip eller emigrert nordmann. Sjømannskirken skal i alle fall være klar til innsats. Vi skal være der for den enkelte – for deg.

På generalforsamlingen i 2021 skal vi drøfte strategi. Det kommer kanskje til å handle om å være mer lettbeint og i større grad å drive en ambulerende tjeneste ut fra sjømannskirkene. Noen steder vil man gjennom sosiale medier og digitale verktøy holde kontakt med nordmenn mellom møtepunktene fordi de bor for langt unna sjømannskirkene. I vår tid er nemlig nordmenn spredt utover et større område enn da alt handlet om havnebyer med mange skipsanløp og et maritimt miljø. Uansett kommer vil vi ha behov for å gjøre oss kjent for de som ikke kjenner oss fra før - de må få vite at vi er der for dem.

Dersom vi vil videre som organisasjon, må vi være en lærende organisasjon som setter det vi lærer av teori og de erfaringer vi gjør, ut i livet. Erfaringene og kunnskapen vi tilegner oss må systematiseres og deles. På den måten ønsker vi å bli bedre på ledelse, organisering, nærværskompetanse og relasjonskompetanse. I tillegg til å vise kristen nestekjærlighet, vil vi også dele troen vår med andre – mennesket lever jo ikke bare av brød, men av hvert ord som går ut fra Guds munn. Å dele tro skjer når det passer seg slik og skjer med respekt og gjensidig toleranse.

Vi går spennende år i møte!

Følg oss på Facebook og se mer
av Sjømannskirkens arbeid.

 | sjomannskirken

Kontakt oss

Strandgaten 198
Postboks 2007 Nordnes
5817 Bergen, Norge

55 55 22 55

www.sjomannskirken.no